

Saeimas un nevalstisko organizāciju forums, tiešsaistes diskusija

“Valsts un sabiedrības izturēspēja: pārvarēsim pandēmiju kopīgiem spēkiem!”

2020.gada 5.marts

Diskusija – Sociālā slodze un sabiedrības izturēspēja krīzes laikā: ko varam darīt labāk?

Diskusijas līdzvadītāja – Anda Čakša, Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāja biedre

Diskusijas līdzvadītājs – Mārtiņš Hiršs, Eiropas politikas analīzes centra (CEPA) asociētais pētnieks.

Šajā diskusijā Saeimas deputāti un nevalstisko organizāciju (NVO) pārstāvji diskutēja par izaicinājumiem sociālajā jomā pandēmijas laikā, kā arī par risinājumiem, ko varam rast kopīgi. Covid-19 krīze rada smagas sekas sociālajā jomā: no ekonomiskās aktivitātes samazināšanās izriet nedrošība par nākotni, un sabiedrības mazaizsargātajai daļai dzīve kļūst grūtāka. Sadarbojoties ar nevalstisko sektoru, valsts var atrast labākus un ilgtspējīgākus risinājumus, secināja diskusiju dalībnieki.

Diskusijas līdzvadītāja A.Čakša atzīmēja, ka viena no būtiskākajām lietām šajā krīzē ir iespēja. Tā pārbauda gan sistēmu, gan cilvēku uz vājajām vietām, kuras nevarējām vai drīzāk negribējām redzēt pirms tam. Patlaban daudzas sociālās grupas tiek pamestas bez palīdzības, grūtā situācijā nonākušas ģimenes ar bērniem. Sociālā politika zināmos brīžos tomēr buksē, un tie, kas sociālās iemaksas iepriekš neveica, tagad ir cietuši. Pabalstiem ir jāpalīdz krīzē visvairāk cietušajiem cilvēkiem. Šis ir izaicinājumu laiks, un tas liek domāt par jauniem nodarbinātības veidiem, kā arī par to, kādā veidā mēs komunicējam. Tāpat krīzes laikā sociāli neaizsargātās grupas tika atstātas bez informācijas, kā arī augusi vardarbība ģimenēs. Īpaši svarīga šajā laikā ir emocionālā noturība, it īpaši ģimenēs, kurās bērni mācās mājās. Līdzvadītāja aicināja dalībniekus šo diskusiju īstenot arī darbos.

NVO pārstāvji norādīja, ka šis laiks ir iemācījies un parādījis, ka darbs tiešsaistē ir iespējams. NVO tam ir mācējušas pielāgoties.

Didzis Meļķis no “Mana balss” akcentēja, ka izaicinošs brīdis organizācijai bija pērn pavasarī, kad mainījās sabiedrības ziedošanas paradumi. Savukārt Andris Bērziņš no biedrības “Latvijas Samariešu apvienība” sacīja, ka patlaban cilvēki ir mazliet piekususi, taču var mobilizēties ātrajiem darbiem tiešsaistē.

Paulīna Latsone no organizācijas “Skauti un gaidas” uzsvēra, ka attālinātās programmas bērniem ir izaicinājums, taču arvien vairāk tiek novērtētas tās, kuras norisinās ārā pie dabas.

Savukārt Latvijas Jaunatnes padomes pārstāvji diskusijā puda bažas par jauniešu psihoemocionālo veselību. Līdz ar ierobežojumiem ir atņemta jauniešu socializēšanās, kas viņiem ir ļoti svarīgs faktors. Patlaban jaunieši ir pārāk pieraduši pie sēdēšanas mājās, kas ilgtermiņā nav veselīgi, tāpēc valstij un NVO būtu jāstrādā pie šo problēmu risinājumiem.

Saeimas sekretāra biedre Marija Golubeva uzsvēra, ka jauniešu psihoemocionālajai veselībai jābūt primārai, un Saeimā būtu jāveido darba grupa par jauniešu labklājību šajā jautājumā.

Diskusijas dalībnieki runāja arī par plusiem un mīnusiem, ņemot vērā NVO izturētspēju. Covid-19 krīze ir izgaismojusi sistēmas problēmas NVO sektorā, secināja dalībnieki. Organizācijām trūkst valsts atbalsta, it īpaši šajā pandēmijas laikā, jo NVO patlaban dara arī valsts darbu, piemēram, veselības sektorā.

NVO krīzes laikā ir izdegušas un pārgurušas arī finansējuma trūkuma dēļ ne tikai ikdienā, bet it īpaši tagad, norādīja dalībnieki. Pagājušā gada laikā NVO ziedojumu skaits ir samazinājies, ir palicis grūtāk izdzīvot. Patlaban naudas piešķiršana NVO ir ugunsgrēka dzēšana.

Runājot par jauniešu psihisko un emocionālo veselību, diskusijas dalībnieki vienojās veidot darba grupu. It īpaši šajā laikā jauniešus uztrauc vasara, tāpēc būtu jārūpējas par viņu vēlmēm un atļauju pulcēties.

Tāpat dalībnieki atzīmēja, ka šajā krīzē valstī noteiktajos ierobežojumos nav bijusi konsekvence, norādot uz piemēru, ka “slēpot drīkst, taču slidot nedrīkst”.

Dalībnieki arī akcentēja, ka sabiedrībā šajā laikā vairāk būtu jādomā par digitālo prasmju uzlabošanu un pilnveidošanu, it īpaši senioru vidū.